

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in ostanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska „Katol. Tiskarna“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 135.

V Ljubljani, v sredo 16. junija 1897.

Letnik XXV.

Kaj je klerikalizem?

Katoliška šolska družba na Dunaju (katholischer Schulverein), ki šteje že 35.000 udov, imela je nedavno na Dunaju dva velika shoda. Izmed izvrstnih govorov raznih govornikov priobčimo tu govor patra Jurija Freund-a, ki je jako imeniten in poučljiv. Glasi se tako-le:

„Klerikalizem“, to je najbolj moderni bojni klic protikršćanskih življenj, ki tvorijo vrlo dobro vrejeno vojsko. Središče obstoji iz prostozidarjev in židovskih liberalcev, na desnem krilu stojé Woutanovi (Schönerijanci), na levem pa proletarijski brezbožniki in bogotajci. Generalissimus te vojske je „Alliance israelite“. (Občno pritrjevanje.) Cela vojska je v toliko dobro izvežbana, v kolikor jo druží skupno sovražstvo zoper klerikalizem in v kolikor je vsak vojak pripravljen, v pokorščini do vrhovnega poveljstva tudi umreti.

Kaj je klerikalizem?

Niti jeden izmed onih, ki so že mnogo mečev polomili v boju zoper klerikalizem, ni dosedaj podal jasne in natančne definicije o klerikalizmu. Zdi se mi, da priprosti vojak, korporal ali narednik te protikršćanske zveze ne ve, zoper koga in kaj da se prav za prav bojuje. Višjemu poveljstvu pa že moramo prisoditi, da ima pravi pojem o toliko sovražnemu klerikalizmu. Zakaj pa ti višji dosedaj niso določno opisali klerikalizma?

Zakaj delajo tako skrivnostno in na tihem? Čemu ta dvoumnost in lovljenje sence? Gotovo to ni brez vzroka. Vedó, da je previdnost mati modrosti. Modrost ukazuje previdnosti, in previdnost prepoveduje, da bi odurnega sovražnika imenovali s pravim imenom. Pravo ime klerikalizma je: krščanstvo, katoliška cerkev. (Burno odobravanje.) Protikršćanski življenji morali bi kmalu vtakniti meč v nožnico in bežati v divjem begu, ako bi odkrito, pošteno priznali, da je klerikalizem nepravdo ime, da pa velja ves srd pozitivnemu krščanstvu in katoličanstvu.

Kajti ljudstvo drži se vkljub mnogoletnemu strastnemu zapeljevanju liberalcev še vedno in vedno trdno svoje svete, od očetov podedovane katoliške vere, da, v novejšem času postala mu je vrednost in sreča vere še bolj jasna, kakor poprej dolgo let ne. Ljudstvo bi udarce, ki leté na njegovo največjo svetinjo, znalo dobro odbijati, vrste protikršćanske bi postale redke, vrste katoliških bojevnikov bi se pa podvojile.

Zato velela previdnost hinavstvo. Zato niti besedice o katoliški cerkvi, strele pa proti preklinjanemu klerikalizmu.

Ta način bojevanja s hinavščino pa pri nasprotnikih krščanstva nikakor ni nov. Pred kakimi tridesetimi leti bojevali so se proti krščanstvu pod pretezo ultramontanizma. Skoraj vsi časopisi padli so dvakrat na dan po ultramontanizmu liki razjarjeni psi po kostéh. Po ljudskih shodih, v družinah, med prijatelji bilo je geslo „ultramontan“. Vraga bi ne mogli bolj črno slikati in na vsak način je bil mnogim bolj priljubljen, kakor kak ultramontanec. (Burno odobravanje.) Tisoči tudi dobro mislečih bali se niso nobene druge stvari tako zelo, kakor če bi jih bil kdo počastil z imenom ultramontanec. Zato so se skrbno in boječe ogibali vsega, kar bi bilo tudi le najmanjša senca ultramontanizma.

Polagoma pa je ta psovka izgubila vso svojo moč, in sicer z jedne strani vsled prevelikega sovražstva, z druge pa, ker se je verska zavest okrepila. Prišlo je na dan, da je ultramontan istovetno z katolišk; in tako je psovka zgubila ost in pa strah, ki je vladal pred njo. Ultramontan ni v naših dneh niti psovka, niti zabavljica, marveč spada v preteklost, v lexikon mrtvih jezikov. (Pritrjevanje.) Tako se bode brez dvojbe tudi zgodilo s klevetanim klerikalizmom. Danes še ni tako; kajti „klerikalen“, „klerikalizem“ razširja danes v mnogih, žalibože še dobrih krogih strah in bojazen, trepet in zaničevanje, beg in zatajenje. To tem bolj, ker se s klerikalizmom spravlja v dotiko besedo „predrznost“. „Klerikalna predrznost“, tako se glasi cela parola.

Kaj je klerikalna predrznost? S čem se začena, kam se razteza? Kje se končuje?

Mar nastavlja klerikalizem vladarje? Ali jih morebiti peha s prestola? Bil je čas, ko so kralji in cesarji najvišjo cerkveno avtoriteto, papeža, tako zelo častili, da so mu izročili krono in žezlo, deželo in državo, da so to potem od njega vsprejeli kot fevd. To je bilo prostovoljno dejanje mogotcev in ne predrzne zahteve duhovne oblasti. Toda ti časi so že zdavnaj minuli in se pač ne bodo več vrnili. Tudi ni treba, da bi se vrnili. Cerkvi je mnogo bolj ustrezno, če kralji in cesarji priznavajo njeno duhovno nadoblast, kakor pa, da ji polagajo svoje krone in države k nogam.

Kdo se ne bo smejal, če bi slišal, da v našem času cerkev kralje nastavlja in odstavlja? V našem času, v katerem so države mirno gledale, ko so vzeli papežu-kralju cerkveno državo in prestol! Morebiti je pa klerikalizem predrzen zato, ker oropa kapitaliste in denarne kralje?

O, cerkev je že od nekdaj opravljala dela krščanske ljubezni v največjem in najrazsežnejšem obsegu, pa bi bila hotela obogateti s silo, tatvino in ropom? Cele dneve bi lahko cerkev pripovedovala, da ni nikdar storila krivice, da so nasprotno v sto in sto slučajih njo samo oropali dobrin, katere si je po pravičnem potu pridobila. Brez vsake najmanjše pravice, le s kruto silo, vzeli so ji samostane, gozde, polja, da celo dragocene spominske darove in so jih spremenili v državno posest ali pa so jih prodali za sramotno nizko ceno skopim, plenaželnim trgovcem, nekrščanim mešetarjem! Ne! Nikdo naj se ne plaši! Cerkvi se ne cedé sline po zlatih teletih modernih malikovalcev. (Burna pohvala.)

Morebiti pa sklepa katoliška cerkev (njej pravijo: klerikalizem) zveze z denarnimi mogotci proti onim, ki so v slabem gospodarskem položaju, da bi jih še bolj izkoriščevala? Zgodovina priča, da se je cerkev potegnila v tisoč in tisoč slučajih za reveže proti bogatinom, za odirane proti oderuhom, za zatirane proti zatiralcem, da je prepovedala protipo-

LISTEK

Cvetke s polja moderne znanstvenosti?

Priobčil Burjan.

(Dalje.)

Kot četveronožci se naši predniki niso mogli ohraniti dolgo, ker so se razmere za njih življenje popolnoma predrugačile. Na jedni strani so bili vsled svoje počasne in neekretne hoje po vseh štirih izpostavljeni različnim nevarnostim, zlasti hitre zveri so jim bile v hudo nadlego; na drugi strani pa si kot pozemske živali niso mogli tako lahko pridobivati potrebne hrane. Na drevje niso mogli več tako lahko plezati, ker so se odvadili, pri zemlji pa tudi ni dovolj sadja, da bi jim zadostovalo. Privadili so se sčasom mesne hrane, najbrže vsled tega, ker so videli, da gre tudi drugim živalim meso v slast. A ker še ni bilo takrat mesnic, treba je bilo živali loviti. A da se more kako žival vjeti, treba navadno hitrosti. A naši predniki v tistem stanju niso bili kaj posebno brzi. A znali so si pomagati iz zadrege. Polagoma so spoznali, da bi se morda hitreje lahko gibali, če bi stopali samo po zadnjih dveh rokah, mesto po vseh štirih. S to pridobitvijo bi se lažje izognili marsikateri nevarnosti, ki jim je

pretila, lažje bi pa tudi sami lovili druge živali. — Poskusili so hoditi po zadnjih dveh ekstremitetah, a prvi poskus se je gotovo izjalovil. Treba je bilo iskati pripomočkov. Morda hoté, morda slučajno je dobil kdo izmed naših pradedov odlomljeno vejo v roke, slučajno morda se je oprl nanjo in pri tem spoznal, da bi se dalo s pomočjo palice hoditi samo po zadnjih dveh. Ta vzgled so posnemali drugi in kmalu je začela cela družba opiraje se na odlomljene veje hoditi po koncu. Tekom stoletij in tisočletij pa so se tako privadili pokončni hoji, da niso več potrebovali opore. Zadnji ekstremiteti, ki sta dotlej služili največ kot grabili, kakor še dandanes našim zaostalim sestram-opicam, sta se sčasom izpremenili v stopali, v nogi. Naši pradedje so s pridobitvijo pokončne hoje izgubili na nogi znake, ki močno spominjajo človeške ali opičje roke, tako dolgost in gibčnost prstov, zlasti pa samostojnost palca in njega zmožnost, stikati ga z drugimi prsti; noga je postala samo gibalo in stopalo, nožne kosti so se v primeri z veliko, na njih slonečo telesno težo ojačile, mišice so se močno razvile, na krači je nastala meča, ki jo ima razun človeka samo še moderno-klasična žival, v naših laboratorijih toli upotrebljevana žaba.

Naši predniki torej so začeli hoditi pokoncu. Po zakonu soodnosnosti organov pa je bila ta važna izprememba vzrok drugim, še važnejšim izpremembam v ustroju naših pradedov.

Ako se opica postavi pokoncu, takoj izgubi ravnotežje ter pade naprej, ker leži težišče opičjega trupla pred podpirališčem. To pa zaradi tega, ker je njih hrbtenica ravna in ker je njih truplo od strani stisnjeno. Ako so se hoteli naši predniki pokoncu obdržati, morali so upogniti in skriviti svojo hrbtenico v podobo črke s, morali so svoje truplo v sagitalni smeri (od spredaj na 'zadaj') stisniti, na strani pa razširiti.

Tako je izginil hrbtni greben, celo truplo se je lepo zaokrožilo. Nujna posledica pokončne hoje je bila tudi ta, da so se gornji udi nekoliko skrčili, to pa zaradi tega, ker so dolgi udi nerodni in za hitro in urno gibanje nepripravi.

Opičji obraz je navzlic vsi podobnosti in sličnosti, ki jo ima s človeškim, vender grd, ker zavzemajo močno razvita usta glavni del celega obraza. Naši predniki so se pa tega nizkega, živalskega znaka s tem iznebili, da niso več rabili ust, zlasti pa zobovja kot orožja v boju z nasprotniki. Čemu tudi? Če so že rabili odlomljeno vejo kot palico, s katero

staven in krivičen zaslužek in vedno neustrašeno delovala na to, da se vrne krivično pridobljeno blago. Vse korake, katere je storila, spremljala je pravičnost in usmiljenje, sočutje in naklonjenost. (Dolgo trajajoče odobravanje.)

Kaj je pač potem klerikalna predrznost?

Sovražniki krščanstva imenujejo klerikalno predrznost, ako ne trpi katoliška cerkev tiho in mirno ko jagnje, da bi se prezirala, kakor bi ne bila, ali pa kakor bi životarila le po milosti „alliance israelite“ (Pohvala.)

Vsakdo se brani za svojo kožo. Moremo li šteti cerkvi v pregreho, ako se tudi ona ne da kar tako zagrebsti med mrliča? Ali ima kaka druga družba na tej božji zemlji tako globoko utemeljeno bivanje, ko ravno cerkev? Mar bi se ne pregrešila neizmerno nad svojim božjim ustanoviteljem, ko bi se podala in položila svojo glavo pod sekiro satanove druhal? Cerkev se ne sme nikdar prezirati, niti se ne more, za to bode že skrbela. (Burno odobravanje.)

To imenujejo klerikalno predrznost, če duhovščina (organi cerkvene družbe) nastopajo v javnem življenju. Duhovnik naj čepi le v svoji sobi in gre v cerkvene prostore, naj le tako kaj moli in podobne stvari opravlja, toda ne sme se drzniti odrediti na visoko morje državljanske javnosti. To bi bila neodpustljiva in kaznjiva predrznost. Ali je mar duhovnik nehal biti človek? Le nima nobenih človeških pravic več? (Demonstrativna pohvala.) Je li nehal biti državljan. Nima več državljskih pravic? Je prenehal pripadati državi? Nima nikakih državnih pravic? (Burno odobravanje.) In je s tem morebiti prišel ob pamet, da so ga posvetili? Jeli s tem, da je stopil v svetišče, izgubil vse zanimanje, vso ljubezen do sodržavljanov? Ali ni javno življenje prepleteno s tisočeriimi verskimi nitmi? In slednjič, mar nima vse, nekega razmerja do vere? Ne, ni predrznost, da se duhovniki zanimajo za javno življenje in tudi sodelujejo za skupni občni zemski blagor: duhovnik je zato sposoben zaradi tega, ker se je učil modroslovja, sociologije, pravoslovja, prava, in sicer bolj sposobno ko oni prepadli, bleđi, rumeni, nevoščljivi zavistneži, ki znajo le jedno, ropotati zoper domneveno predrznost klerikalizma. (Viharno odobravanje.) Sovražniki krščanstva v svoji posebni dobrotljivosti ločijo tudi klerikalne in neklerikalne duhovnike. (Občno pritrdjevanje.) Klerikalne imenujejo one duhovnike, kateri po dokončanem težkem delu dneva žrtvujejo za mnogotere koristi ljudstva večer, da celo mnoge nočne ure, kateri se pridružijo velikim ljudskim voditeljem iz neduhovskega stanu in zastavijo čas, zdravje, dobro ime, naklonjenost in priljubljenost, da koristijo ljudstvu. Kakor pravijo, je tudi klerikalizem nekak bacil (občna veselost in pohvala), in zato mu zapadejo vsi oni, ki se klerikalnemu duhovniku ne ognejo takoj s pota.

Visoko zaslužni ustanovitelj in predsednik katoliške šolske družbe, dr. Schwarz, je brezmejno klerikalen, ker je družba brez vsacega žida, ker prosi papeža blagoslova, ker škofje priporočajo družbo in ker zanjo agitujejo duhovniki. (Burno odobravanje.) Krščansko socijalnega organizatorja so storili klerikalca, ker so klicali duhovniki v zadnjem volilnem boju: „Živijo Gessman“. Knježjega prijatelja in vo-

ditelja ljudstva zmerjajo s klerikalcem, ker povdarja v svojih ženijalnih govorih važnost vere v šoli, in ker noče in ne pusti, da bi se resni, zvesti duhovniki odpravili iz šole nekaterim socijalističnim učiteljem na ljubo; in zmagoslavnega voditelja dunajskega krščanskega ljudstva zovejo klerikalca, ker v važnem trenutku imenuje ime Božje in govori o potrebi katoliških cerkva. Ubogi župan! (Splošna veselost) zakaj kar nočeš razumeti, kaj bi se storilo Bogu pri znameniti dvojici „Neue Freie Presse“ in „Arbeiter Zeitung“? Reci le mesto katoliška cerkev židovska sinagoga, pa se bodo valjali pred teboj v prahu in ti poljubovali rob obleke! In on, naš dr. Lueger, je bojda že samo zato zapadel klerikalni predrznosti, ker pije včasih s kakim duhovnikom vrček piva in mirno pokadi smodko. Risum teneatis amici! (Burna pohvala.)

Sovražnikom krščanstva je dalje predrzna zahteva to, če škofje in duhovniki poudarjajo pravice in dolžnosti, katere ima cerkev pri vzgoji mladine. Otrok je pred vsem last starišev, katerim dolguje bivanje in življenje; in takoj potem je pa last cerkve, po kateri je prejel nadnaravni prepoved v zakramentu sv. krsta; in je le na tretjem mestu še otrok tudi družbin, državin. Zato imajo pred vsemi drugimi stariši dolžnost otroke vzgajati, cerkev pa dolžnost, da teoretično in praktično nadzoruje verski moment in odstranja vse v tem oziru škodljive uplive. Govorili so o veledomišljavosti ko je Pij IX. gotove določbe, katere krate pravice cerkve v šoli, imenoval leges abominabiles; trdoglavost, klerikalna oblast imenuje se postopanje škofov, ako vedno in vedno kakor je njih dolžnost kažejo na slabe sadove novodobne šole. Jeze se pene nasprotniki krščanstva, ako si priprosti duhovniki in lajki ne puste vzeti pravice, da na zborih katoliške šolske družbe razkrivajo gnjile rane današnjih slabih šolskih razmer. (Burna pohvala.)

Slednjič imenujejo klerikalno predrznost tudi to, če si cerkev prisvaja oblast dajati postave, in če se poslužuje svoje oblasti, da veže in razvezuje. Z veliko samozvestjo, brez strahu in klečeplaztva, brez poniževanja in lizanja pred velikaši tega sveta stavi vsakomur dolžnosti pred oči in dela na to, da jih spolnuje, nekatero posebne pregrehe, n. pr. dvoboj in prostozidarstvo, kaznuje z izobčenjem iz občestva vernikov. Židovstvu je neznosno, da je še kaka družba, katera ne pade na kolena pred malikom našega časa, katera ne plava s tokom, ki drvi v mrtvo morje (živahna pohvala), katera ima še hrbtišče in ne išče pravice bivanja, ki bi bila zavisna od zlatega teleta. Da, neznosno je vrhovnemu poveljništvu protikrščanske zveze, da je cerkev, ki se ne da porabiti za deklo pri sinagogi. (Burno odobravanje.) Zato pa besedo „predrznost“, katero mečejo na nas, z varno roko vlovimo in jo vrzimo nazaj na one, ki so nam jo namenili in moramo pibiti, da je pač najnesramnejša predrznost govoriti o klerikalni predrznosti. Ne, katoliška cerkev se ne vmešava v stvari, ki ji niso mar, ona se opira na državno področje, noče in tudi ne sme pa dopustiti, da bi segali nji v pravice in pravo. Cerkev da cesarju, kar je cesarjevega, zahteva pa, da se da Bogu, kar je božjega. (Dolgotrajna pohvala.)

brezdelico. Poležavali so po votlinah in prebavljali. Z ležanjem pa so si na nekaterih mestih kožo tako odrgnili in ogulili, da ni hotela več dlaka rasti na dotičnem mestu. Naši predniki so drug drugega občudovaje že takrat spoznali, da njih oguljena zunanjost ne soglašja z njih estetiškim čuvstvom. Kaj storiti? Kako spraviti zunanost v soglasje? Ker niso še poznali različnih mazil za pospeševanje lasne rasti, pa tudi ne britve, ni bila odločitev težka. Populili so si ostale dlake in jih pustili samo na glavi, da so jih varovale solnčne vročine in iz estetiških ozirov tudi brado in brke.

Nekateri raziskovalci pa razlagajo to dejstvo na tretji način.

Kakor pri nas, tako je bil nežni spol tudi pri naših prednikih v marsičem različen od moškega. Ne samo, da so imele naše prababice lepše in polnejše telo, plemenitejši obraz, nego njih še precej zverinski drugi, marveč trdimo tudi lahko, sklieujoč se na zdanje razmere, da so bile porastene z redkejšo in nežnejšo dlako, nego njih ščetinasti možje. Po zakonih naravnega plemenskega izbora so si izbirale naše prababice samo one samee, ki so jim bolj ugajali, t. j. take, ki niso bili tako zelo porasteni. Mislimo si lahko, da se je ta proces vršil stoletja in tisočletja; po zakonu podedljivosti je bil

Proč tedaj z onim strahom, ki je nevreden katoliškega moža, z ono bojaznijo pred zbadljivo besedo „klerikalizem“. Z rudečo cunjjo plašimo in dražimo živali, otroke strašimo s krampusom. Strahov boje se norci, resnim možem pa se spodobi, da ne samo ne vržejo orožja od sebe pred golimi, praznimi besedami, ampak da stvar samo pogledajo. Stvarno klerikalizem ne pomenja nič drugega ko krščanstvo, katoličanstvo — predrznost pomeni zvestobo, kar protikrščanski židji nazivajo klerikalno predrznost, in nič drugega ko živo praktično krščanstvo, to pa ravno ti sovražijo in zasledujejo; mi pa je ljubimo in zvršujemo Bogu v čast in sovražnikom vkljub! (Dolgotrajna pohvala in pritrdjevanje, ki se vedno ponavlja. Govorniku čestitajo.)

Te besede patra Freund - a naj si zapišejo za ušesa vsi tisti, ki tudi pri nas vidijo v klerikalizmu strašno pošast, če jih vprašaš, kaj da razumejo pod to besedo, obmolknijo ko grob. Klerikalizem ni nič drugega, ko udejstvujejoče se krščanstvo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. junija.

K položaju. Minolo nedeljo je več čeških poslancev priredilo shod v Kutni Gori; govorila sta o položaju poslanca dr. Kaizl in dr. Pacák. Dr. Kaizl v svojem govoru ni tako proslavljal jezikovne naredb, kakor preje v Kraljevem Gradcu, kajti izvrševalne naredbe ne ustrezajo popolnem češkim zahtevam. Govornik pa izraža zaupanje, da bode v enem letu končna sodba mogoča. Glede vlade naglašja govornik, da jej Čehi ne zaupajo še, soditi jo hočejo po dejanjih, ne po obljubah. Nerazumljive pa se nam zde njegove besede glede sedanje večine. Dr. Kaizl nima pravega upanja, da bi se uzdržala sedanja večina, ker je sestavljena iz raznoterih strank. Češki govorniki so pri skupnem obedu desnice vse drugače govorili. Dr. Kramář in dr. Herold sta z vsem ognjem, izražujočim popolno prepričanje, naglašala solidarnost večine nasproti vladi in opoziciji. Načela avtonomije in popolne enakopravnosti naj vežejo desnico in razpasti ne more v najhujšem boju. Istina je, da desnica ni iz jednega kova in liva, toda zjedini so se zastopniki skoraj vseh narodov, ki resno želé narodno enakopravnost in pomoč delavskim stanovom potom primerne zakonodajstva na gospodarskem in socijalnem polju. Dr. Kaizl sam je nedavno v Kraljevem Gradcu trdil, da je bila koalicija pod Windischgratzom mogočen in nevaren nasprotnik, ki bi bil lahko dolgo časa obdržal krmilo v roki, ko Nemci ne bi bili tako kratkovidni in nestrpni. V koaliciji so bili poleg centralistov avtonomisti, poleg zagrizenih liberalcev nemški katoliki, poleg židovskih kapitalistov agrarci in demokratje, poleg nemških kraguljev slovanski golobje, in vendar trdi Kaizl, da je koalicija imela življenjsko moč. Mi sodimo, da ima sedanja večina mnogo več skupnega, širšo podlago avtonomije in narodne enakopravnosti, in to je, kar more sedaj družiti desnico v močno falango proti centralistom in skupnim narodnim nasprotnikom. Treba je le dobre volje, malo tolerance in resignacije, iskati ono, kar veže vse, ter odločno zastopati skupna na-

so se opirali pri hoji, zakaj bi se je ne posluževali tudi kot vspešnega orožja proti vsakojakim napadom? Vsled nerabljenja gobca torej je dolnji del obraza zaostal v razvoju, močno zobovje in krepke čeljusti so se zakrnila in tako umaknile v ozadje, gorenji del obraza pa se je močno razvil in stopil v ospredje. Možgani so začeli rasti, vsled tega se je morala tudi lobanja razširiti. Tako je dobil obraz naših prednikov nekako častitljivo obliko, s katero se ponasamo še dandanes.

Omeniti mi je še jeden znak, ki loči navidezno človeka od opice.

Opica je namreč, kakor skoro vsi sesavci porastena z dlako, človek je pa skoro po celem telesu gol ali vsaj manj gosto porasten, le na nekaterih mestih mu je ostala prvotna dlakavost. Odkod ta razlika med človekom in opico? Naravoslovci razlagajo kaj priprosto tudi to zagonetno dejstvo. Nekateri pravijo, da so naši pradedi, živeči pod vedno žgočim solncem izgubili svoj pretopli kožuh zaradi neznosne vročine. Drugi raziskovalci menijo drugače. Naši predniki so se visoko povzpeli nad druge živali. Vsled njih duševne premoči jim ni bilo težko pridobivati si živeža, zlehka so v kratkem času obvladali divjačino ali nabrali si drevesnih sadežev. Vsak dan jim je preostajalo mnogo časa za mirno

vsak kasnejši rod manj kosmat od prejšnjega, dokler ni porastenost popolnoma izginila, izvzemši las na glavi, brk in brade, ki pa zaradi tega ni izginila, ker je že takrat, kakor tudi še dandanes, imela mogočen vpliv na ženska srca.

Tako torej, gospoda, sem Vam na podlagi znanstvenih dejstev dokazal in v kratkih potezah razjasnil, kako si je človek pridobil znake, ki ga telesno ločijo od bližnjih sorodnic, zdanjih opic, kako so se naši predniki povzdignili iz stanja opicam podobnih živalij do ene stopinje, ko so se začeli duševno razvijati. Ker pa takrat še ni znal govoriti, nadel mu je Haeckel ime opičnjaka (Menschaffe) ali znanstveno homo alalus.

Kako se je duševno razvijal in razvil do zdanje popolnosti, o tem prihodnjič!

Priklonivši se, je odšel učenjak. Burno pleskanje in odobrovalni klici so doneli iz natlačene dvorane za njim. Ozrl sem se večkrat na soseda, češ kakšen utis napravlja nanj veleučeno predavanje. — Mesto da bi se kazal skrajno potlačenega, igral mu je čuden, dejal bi otožno-pomilovalen smehljaj okoli ust, včasih mu je švignil tudi srdit blisek iz oči, ki so navadno gledale dobrovoljno v svet. Rad bi se bil z njim seznanil, a po predavanju je nagloma izginil. Morda drugič? (Dalje sledi.)

čela proti opoziciji. Druga kombinacija glede nove večine je sedaj nemogoča, kajti vsak del nemških liberalcev v večini bi bil raznesilna moč. — Na tem shodu je govoril tudi dr. Paasik ter se izjavil, da bodo Čehi glasovali za ogersko nagodbo, ako bode ugodnejša od sedanje. Ta izjava je pomenljiva.

Federalizem v Avstriji. Tudi „Frankfurter Zeitung“ razpravlja sedanje avstrijske politične razmere ter prigovarja svojim nemškim rojakom, naj se nikar ne upirajo nameravani uvedbi federalizma. Nemcev v Avstriji je toliko, da se ni bati, da bi se jim v federalistični Avstriji moglo slabše goditi, kakor pri sedaj vladajočem centralizmu, ker je samo po sebi umevno, da se mora za varstvo manjšine poskrbeti zakonitim putem. Nemci bi nasprotno le pridobili, ako bi se pri tej prenosni poskrbelo za to, da bi občine dobile večjo samoupravo. To je ravno oni nerazrušljivi pogoj življenja, zdravega in pravega federalizma, da vse gospodarske in politične skupine same uravnajo svoje stvari. Skupne zadeve: vojaštvo, pravosodstvo, trgovina, skupne finance, železnice bi ostale v oskrbi osrednje vlade in bi jih upravljali osrednji parlament na Dunaju. S tem bi Dunaj ostal središče države, ter bi se mu vsled tega ne godila nobena krivica. Kaj da k temu poreko Mažari, to naj Avstrije prav nič ne skrbi. Avstrijci naj si razmere tako vede, kakor njim najbolje kaže in kakor se oni v ogerske notranje zadeve ne vmešavajo, tako naj si kaj jednacega tudi od Mažarov odločno prepovedo. To niso nove stvari, ki se tukaj razpravljajo; o tem se je tudi že v Avstriji mnogo govorilo in posvetovalo. Jedino Nemci, kolikor jih je liberalne stranke, niso o tem nikdar hoteli kaj slišati. Čas pa je, da se tudi Nemci bavijo resno s tem vprašanjem. Do federalizma pride in mora priti, inako ga liberalni Nemci ne doženó s Čehi, bodo pa to dosegli klerikalci in fevdalci. In to bi bilo za Nemce slabše, nego so Badenijske jezikovne naredbe.

Mladočeska stranka razpošilja svojim glasilom izjavo, v kateri zahteva jedinstvo. Izjava pravi: „Da dosežemo pozitivne uspehe, potem morajo ponehati vsi domači in osebni prepri; skrbeti moramo, da se razširi krog marljivih sodelavcev ter ublaži društveno življenje. Združiti se morajo vsi prijatelji naroda. Nibče naj z grajo moti veselja do dela.“

Katoliški kongres na Ogerskem. Ker je bila do leta 1848 katoliška vera na Ogerskem državna vera, zato je imela država pri upravi premoženja katoliške cerkve in pri osebnih imenovanjih odločilno besedo. Ker je pa sedaj po novih osnovnih zakonih katoliška vera jednaka drugim veroizpovedanjem in nasproti državi zasebna, zato ne gre, da bi tudi še zanaprej država v strogo notranjih stvareh katoliške cerkve imela take predprave, kakor si jih je prisvajala nad poprej državno vero. Zaradi tega se že dolgo časa trudijo ogerski katoličani za avtonomijo katoliške cerkve, kakor jo uživajo druga veroizpovedanja na Ogerskem. Letos je s dovoljenjem cesarjevih škical ogerski knez prišel za 24. t. m. tak katoliški kongres, na katerem se ima določiti, kako naj se neodvisno vodijo notranje zadeve katoliške cerkve, vzlasti cerkveno imetje. Omenili smo že, kolika je nevarnost pri tem, da bi v tem kongresu brezverci ne dobili odločevalne besede. Zato so posamezni ogerski škofje izdali pastirska pisma, v katerih svojim vernikom pojasnjujejo važnost katoliškega kongresa ter jih opozarjajo na pomen volitev v ta kongres in jim dajejo navodila, kako naj pri teh volitvah postopajo. Tako pastirsko pismo je izdal tudi erlaviški nadškof dr. Samassa, ki ob sklepu tega pisma pravi: „Ogerski katoličani, zvesti svoji cerkvi in svoji domovini, si bodo ustvarili z avtonomijo one pogoje, ki so potrebni, da se varuje verska svoboda, da se neodvisno oskrbuje cerkveno in šolsko premoženje ter da se zagotovi cerkvena in šolska avtonomija. In sicer so to taka zagotovila, kjer je razven patronatnih pravic cesarjevih zabranjeno vsako vmešavanje v cerkveni stvari. Kreпка volja in sloga sta zmožni doseči avtonomijo, mejsebojno zaupanje in zavest, da je najnevarnejša podlaga za varstvo pravic in koristij katoliške cerkve v njeni božji ustanovi, jo bode ohranile. Mi se moramo torej ogibati zvezi s sanjarijami današnje dobe. Naša stvar je vzvišena. Gre se zato, da se osvobodimo in da v prihodnje nikomur več ne služimo kot pridvorniki ali kot slepo orodje.“

Napad na francoskega predsednika. Francoski listi naglašajo, da je le političen norec mogel napasti predsednika, a tega „norca“ še niso

zasačili, dasi so zaprli mnogo oseb, posebno Poljakov. V noči od nedelje na ponedeljek so na istem mestu našli drugo bombo, nabito z železnimi kosci. Listi grajajo postopanje policije, češ, da zaradi jednega postopača vznemirja ves Pariz. Policaj Rostand, katerega je množica namesto napadnika pretepla, je nevarno bolan. Notranji minister mu je podelil srebarno svetinjo, policijski prefekt denarno darilo.

Mirovna pogajanja med Turčijo in Grško vrše se jako počasi, Turčija nikakor ni voljna, da njena vojaška posadka takoj zapusti Tesalijo. Zadnja poročila trdijo, da so se velevalsti zjedinite o glavnih načelih ter obravnavajo o podrobnostih, o organizaciji uprave na Kreti in o prihodnjem guvernerju.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. junija.

(Vspored procesije na sv. R. T. dan v stolnici.) Ob 8. uri slovesna pontifikalna sveta maša. Okolu 1/9. uri se prične procesija, ki se bode pomikala po Glavnem trgu, skozi Špitalske ulice pred frančiškansko cerkev (I. blagoslov), skozi Wolfve ulice, po Kongresnem trgu, pred nunsko cerkev (II. blagoslov), skozi Gospodске ulice, pred Križevniško cerkev (III. blagoslov), skozi Križevniške ulice, po Bregu, čez Hradeckijev most, po Mestnem trgu, pred mestno hišo (IV. blagoslov). — Red pri procesiji: 1. Farne procesije z banderi: a) Trnovska, b) Frančiškanska, c) St. Jakobska. 2. Šolarji, dijaki. 3. Razna društva. 4. Stolna fara s svojim bandom: a) kupčijska učilnica, b) moški, c) ženske. 5. Udje bratovščine sv. R.šnjega Telesa s prižganimi svečami. 6. Belo oblečene deklice. 7. Vojaška godba. 8. C. in kr. vojaštvo; prvi oddelek. 9. Moški s prižganimi svečami. 10. P. n. gospodje uradniki. 11. Duhovščina s sv. Rešnjim Telesom. 12. P. n. gospodje uradniki c. kr. deželne vlade. 13. Dostojanstva. 14. C. in kr. vojaštvo; drugi oddelek. — Opomba: Udje bratovščine sv. Rešnjega Telesa naj prižgo svoje sveče zunaj cerkve, da se kaka nesreča ne zgodi v cerkvi.

(Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski) so se včeraj vrnili z birmovarja, bodo jutri vodili procesijo sv. R. T., v petek pa odidejo po nasvetu zdravnikom v Briksen, ker so še vedno zelo bolni.

(Častno diploma) je včeraj dopoldne izročila deputacija mestnega zastopa ljubljanskega pod vodstvom gospoda župana Ivana Hribarja gospodu deželnemu predsedniku baronu Heinu. Gospod deželni predsednik se je zahvalil na imenovanju častnim občanom stolnega mesta ter naglašal, kakor poroča „Laibacher Zeitung“, da je prospeh Ljubljane odvisen od plodonosnega delovanja vseh prebivalcev in složnega delovanja državne in občinske uprave. Tako delovanje bode vedno po moči podpiral.

(Osebna vest.) Glavni ravnatelj južne železnice, dvorni svetnik dr. Eder, se je včeraj dopoldne iz Celja pripeljal v Ljubljano nadzorovat tukajšnjo postajo. Na kolodvoru so ga vsprejeli župan Hribar, predsednik trgoveke zbornice Perdan, podpredsednik Baumgartner in uradniki.

(Imenovanje pri mestni hranilnici ljubljanski.) Občinski svet ljubljanski je v včerajšnji svoji seji imenoval stalnim uradnikom pri mestni hranilnici ljubljanski naslednje do sedaj pri tem zavodu službo gospode, in sicer: Janeza Hrasta tajnikom, Antona Trstenjaka kontrolorjem, Frančiška Pretnarja blagajnikom, Josipa Kuralta pristavom in dosedanja praktikanta Iv. Freliha in Evgena Sušnika asistentoma.

(Imenovanja pri pošti) Poštarni oficijali so imenovani asistentje: K. Unterkircher, L. Puck, Fr. vitez Resmini, J. Gerdol, Al. Maggi, E. Stupac in Jos. Hvala za Trst, J. Filic za Ljubljano, J. Velikonja za Gorico, Ferdinand Skarpa in Avgust Contin za Pulj.

(Centralna komisija za revizijo zemljišnega davka) zborovala je dne 12. t. m. na Dunaju prvič. Otvoril je zborovanje finančni minister, ki je predstavil zastopnike, katere je finančno ministerstvo imenovalo (12); ravno toliko jih je izvolila gospodska zbornica in 24 izvoljenih je od državnega zbora. Ministerjalni svetovalec baron Mensi, ki je poročevalec o tej zadevi, podal je obširno poročilo o došlih predlogih vseh deželnih komisij, iz katerih je razvideti, da so deželne komisije izračunale, da se je od njih čisti katastralni prihodek znižal za —

13,856,494 gld., kar bi pri načelu, da ostane sedanjí odstotek v veljavi, t. j. 22,7 odst. presegalo svoto 2 in pol milijona gld., katero je drž. zbor dovolil za znižanje zemljišnega davka za približno 630.000 gld., zato treba, da se razdelno znižajo predlogi in stavljeni nasveti. — Po daljši razpravi izvolil se je pododsek 15 članov in odmerilo se je, da imajo dežele: Štajerska, Koroška in Kranjska 2 zastopnika v pododseku, ter sta se izvolila gg.: grof Ed. Attems (Štajersko) in Herk (Koroško). — Kranjska torej v tem prevažnem pododseku, ki bo merodajne predloge izdelal, ni zastopana, kar je zelo obžalovati in deželi v kvar. Obžalovati je, da se ni nadomestila volitev v drž. zboru pravodobno izvršila, ker tako bi se skoro gotovo posrečilo, da bi bil izbran zastopnik Kranjske v ta važni pododsek. Sedaj pa bo prišel v komisijo, kateri se bodo predložili nasveti o razdelitvi teh 2 1/2 milijonov na posamezne dežele od pododseka in težje bo s tem očitno, da izposluje za našo deželo primerno in opravičeno znižanje zemljišno-davčne svote. O daljnih obravnavah hočemo vedno poročati.

(Iz mestnega zbora ljubljanskega.) Župan Hribar naznani zahvalo dež. predsednika za izročeno mu častno diploma. Dalje naznani, da je posebna deputacija izročila zahvalno adresso bivšemu večletnemu članu mestnega zastopa g. V. Petričiču, ki se je za njo zahvalil ter daroval 100 gld. za mestne reveže. Župan povabi mestne odbornike, da se vdeležijo spreveda presv. R. Telesa. — Železnično ministerstvo je doposlalo prepis odloka upravnemu svetu južne železnice, v katerem se pozivlja, da predloži načrt primernih poprav, oziroma razširjenja tukajšnjega kolodvora. K dotičnemu posvetu so povabljeni zastopniki občine in drugi faktorji. — V c. kr. mestni šol. svet sta izvoljena dr. Majaron in Ivan Subic. Prošnja mestnega vrtarja za priznanje prve petletnice se odkloni. Odbornik Senekovič poroča o računskem sklepu mestnega loterijskega posojila za l. 1896. Aktiva glavne bilance znašajo 1.586.678 gold., pasiva 1.632.515 gld., primanjkljaj 45.837 gld., v primeri s prejšnjim letom ugodnejši za 8011 gld. Odbornik Plantan poroča o začasnem posojilu v izplačevanje tekočih obrokov za mestno elektrarno in topničarsko vojašnico. Po predlogu se sklene, da se najame 120.000 gld. proti 4 1/2 odstotnemu obrestovanju pri kranjski hranilnici. — Prošnja avstro-ogerskega pomočnega društva „Austria“ v Norimberku za podporo se odkloni; istotako prošnja časnika „Látogatók Lapja“ v Budimpešti. Ugovoru dr. Ig. Kotnika proti stavbinski rešitvi mestnega magistrata štev. 8271 se v toliko ugodi, da mora Iv. Grajzar vložiti novo prošnjo ter dokazati lastninsko pravico do stavbišča. — Stvar se izroči mestnemu pravnemu zastopniku, da varuje koristi občine. — V smislu poročila odbornika dr. Majarona se ugovor posestnika Trškana iz Udmata zavrne. — Mestni odbornik Grošelj poroča o napravi voza za prevažanje arestantov, odgoncev in prisiljenecv. Zato se določa svota 800 gld. — Odbornik Plantan poroča o predlogih magistrata glede povišanja taks za godbo in ples in sicer na 50 kr. kjer je veselica brez vstopnine, 1 gld. z vstopnino za plese pa 2 gld. 20 kr. — Sprejeto. — Daljši razgovor je bil o napeljavi kabeljnov za elektriko, ter je bilo vsprejeto da se kabelj položi na št. peterski in poljanski cesti. — Druge točke se rešijo v tajni seji.

(Iz Tržiča) 14. junija. Iz našega trga Vam dohajajo skoro sama žalestna poročila, danes pa Vam hočem, gospod urednik, nekaj veselega poročati. Znano Vam je že, da se je pred štirimi meseci pri nas ustanovilo katoliško izobraževalno društvo sv. Jčzeфа, ki je v tem kratkem času lepo napredovalo. Včeraj je z zastavami in zelenjem lepo okrašena hiša, v katerej ima društvo svoje prostore, Tržičanom naznanjala, da obhajajo društveniki sv. Jožefa svoj slavnostni dan. Po deseti maši so stopili društveniki pred veliki oltar, v njihovi sredi pa se je svetila lepa nova društvena zastava. Domači g. kapelan, ki je bil do sedaj društveni predsednik, je pooblaščen od Nj. prevzvišenosti, mil. g. knezoškofa, in z dovoljenjem preč. g. župnika, po kratkem nagovoru zastavo slovesno blagoslovil. Popoldne po večernicah pa je društvo z zastavo napravilo izlet v krasno planinsko vas Lom, kjer smo imeli priprosto pa zelo prijetno zabavo. Nazaj grede smo se ustavili pred župniščem, kjer so društveni pevci zapeli nekaj pesni na čast preč. gospodu župniku. Gosp. župnik se je na to zahvalil ter nam obljubil, da bode društvu vedno naklonjen, kar nam je napra-

vilo največe veselje. Kar je poštenih Tržičanov so se z nami vred veselili, in lahko rečem, da je bilo včeraj splošno naudušenje za kat. društvo v Tržiču. Daj ljubi Bog, da bi se kmalu vresničile želje g. kapelana, ki jih je izrazil v svojem govoru, da bi blagoslovljena zastava imela moč združevati sedaj razdružena srca naših tržičanov, da bi se vsi poštenu katoliški možje in mladeniči tržički združili pod zastavo sv. Jožefa in tako z združenimi močmi na trdni podlagi sv. katoliške vere delovali za svoj dušni in telesni blagor. Društvu sv. Jožefa pa kličemo: Živi, rasti in razcvitaj se krepko pod mogočnim varstvom svojega patrona sv. Jožefa!

(Po Davči) potika se neki postopač že nekaj mesecev, ki ondotnim ljudem dela veliko nadlego. V kaki hiši so mu všeč kokoši in jih pobere, v drugi zopet mesnina in jo odnese; tudi si privoščijo pečenega kozlička ali ovce. Skoraj ni hiše, kjer bi se ne poznali sledovi njegovih dolgih prstov. Naznanilo se je na pristojno mesto in pričakovati je, da ga denejo kmalu pod ključ.

(Koroške novice.) Gimnazija benediktincev v Št. Pavlu se razširi prihodnje šolsko leto 1897/98 s petim razredom. S tem se stori začetek, da se doslej le nižja gimnazija polagoma razširi v višjo. — Gospod ravnatelj dr. E. Kramer je imel dne 13. t. m. kmetijski govor v Vogrčah ob Pliberku. — V zadnjem času se od mnogo stranij poroča o požarih. V Št. Vidu ob Glini je ogenj vpepelil deset hiš, večinoma lastnino revnejših posestnikov. Dne 3. junija je strela udarila v skedenj posestnika Boštjana v Mrzli Vodi pri Velikovecu. Pogorel je do tal. Dne 14. je pogorela blizu tam, pri Sv. Neži, jedna hiša. V Ločah blizu Beljaka so pogorela pohištva trem posestnikom.

(Blagoslavljanje oltarja in birma v Velikovecu.) Iz podjunske doline dne 14. jun. V nedeljo dne 13. t. m. so blagoslovili mil. g. knezoškof dr. J. Kahanov glavni oltar v Velikovecu, kakor znano, krasno delo našega g. umetnika V. Progarja. Pripeljali so se mil. g. knezoškof v soboto, prenesli relikvije na določeni prostor in še isti dan obiskali slovensko „Narodno šolo“ Ciril-Methodove družbe. Ogledali so si stavbo v vseh posameznih delih in se jako pohvalno izrazili o praktični in lepi uredbi hiše. Istotako so si ogledali vrt in nasade, ki so sedaj vsi v najbujnejšem cvetu. Mudili so se delj časa v šoli v preprijaznem razgovoru s č. sestrami. — V nedeljo vršili so se ob jako ugodnem vremenu cerkveni obredi po določenem vsporodu. Najprej je bilo blagoslavljanje oltarja, potem sv. birma, h kateri je pristopilo 696 otrok. Slavnostno propoved je govoril č. g. prefekt V. Podgore. Ljudstvo je priromalo v jako veliki množici od vseh stranij, a kaj so počeli „nemški“ Velikovčani? Dasi je obisk škofa veljal mestu, se „cvetu“ tamošnje „intelligence“ ni zdelo vredno udeležiti se pomenljivih cerkvenih slavnostij! „Nemški“ purgarji, na čelu jim slavnoznani Pinterič so pobegnili v Sinčovec, ker se jim je v Velikovecu zdel vzduh ta dan preveč „klerikalen“. Tam so se po svoje zabavali s petjem, popivanjem itd. in Pinterič jih je navduševal za nemško reč. Ko so nazadnje zahrulili še „deutsches Lied“, navdušenost baje ni poznala več mej. — Mesto je bilo ob omenjeni priliki tudi nekoliko okrašeno z zastavami, ki so vihrale v cerkvenih in poštinih ulicah. Večina purgarjev pa se temu pozivu ni odzvala in jeden se je celo odrezal, da ne razobeša zastave, ker duhovniki ob prihodu nemških pevcev na binkoštni ponedeljek tudi niso razobesili zastav!! Najbolj čudili smo se, da tudi župan in svečar Cehner ni imel zastave na svoji hiši. Ali je nima, ali se je zbal nacionalnih kričarjev, — kdo vé?! — k.

(Iz Celovca.) dne 15. junija. Minulo nedeljo se je tukaj slovesno blagoslovila ponovljena soha presv. Trojice na trgu sv. Duha, ki je dobil po primernih nasadih prav lepo novo lice. Slavnosti se je udeležilo jako veliko ljudstva, in, kar treba posebno poudarjati, tudi lepo število mož, največ udov družbe vednega češčenja, ki so isti dan dobili lepo novo društveno zastavo. — Dne 10. junija mudil se je tukaj nadvojvoda Rainer ter inspicial deželne brambove. — Dunajska „Leonova družba“ ima svoj letošnji občni zbor v Celovcu od 26. do 28. julija. Dne 26. julija bode vsprejemni večer pri „Sandwirtu“, dne 27. seje odsekov, 28. občni zbor in potem slavnostno zborovanje, pri katerem govori gospod gimnazijski profesor dr. J. Hann slavnostni govor. Zvečer bode obed pri „Sandwirtu“, dne 29. pa skupni izlet k Sv. Hemi (Krka). — Na tukajšnji

gimnaziji so imeli od 9. do 15. junija pismene zrelostne izpite. Slovenska naloga je bila: „Prešernova doba in nje pomen za razvitek slovenskega slovstva.“ — Misijon imajo od dne 17. junija počenši v Slovenjem Plajberzi. Vodita ga č. oo. Doljak in Vrhovec družbe Jezusove.

(Koperski napadevalci na slovenske učiteljske-nike obsojeni.) 14. jun. so stali pred sodiščem oni izgrezniki, ki so 20. aprila t. l. napadli slovenske gojence na parniku „Carli“. Sodišče je obsodilo Jos. Minco na 10 mesecev in Pieria na 8 mesecev težke ječe. Verzer je bil obtožbe oproščen. — Se nekaj taceh obsodeb in Slovenci bodo zopet vsaj življenja varni v Primorju.

(„Grazer Volksblatt“ pred porotniki.) Iz Gradca se nam poroča: Dne 14. junija je stal pred porotniki odgovorni vrednik konservativnega dnevnika „Grazer Volksblatt“ g. Oton Hödel. Tožil je list socialnodemokratski državni poslanec krojaški pomočnik Resel, ker je list dne 5. febr. t. l. njemu očital, da je Resel „ein im Judensolde stehender Apostel“. Reselna je zastopal dr. Uranitsch. Hödelna pa dr. Neumayer. Obtoženec se je zagovarjal, da s temi besedami ni niti razžaljivega rekel za Reselna, kajti obče je znano, v kaki tesni zvezi da so židje s socialno demokracijo. Osnovatelji socialne demokracije so židje n. pr. Lassalle, Marks, Engels in drugi, najodličnejši zastopniki soc. demokracije so židje, mej njimi tudi zelo bogati židje, tudi vrhovno vodstvo soc. demokracije avstrijski ima v svojih rokah žid dr. Adler. Nadalje Hödel omenja, da je Resel-nov list „Der Arbeiterwille“ tudi njega in pristaje katoliško-narodne stranke opetovano imenoval „Pfaffenöldlinge“, „Soldschreiber der Pfaffen“ itd. Po govorih obeh zagovornikov je bila na podlagi sklepa porotnikov razglašena sodba, vsled katere je bil vrednik „Grazer Volksblatta“ oproščen in Resel obsojen, da plača vse pravdne stroške. Tako jo je popihal Resel od sodišča z — dolgim nosom. Najbrže da se bo sedaj naveličal Resel pred so dišče tirati odgovorne vrednike katoliških listov.

(Novi ruski katoliški škofje.) Po dolgotrajnih razgovorih ruskih in vatikanskih diplomatov bodo v kratkem imenovani štirje novi katoliški škofje za Rusijo in sicer škofa za škofiji Ploek in Vilna in pomožna škofa za Vilno in Mohilov. Za ploško škofijo je določen monsign. Simon bivši profesor na zatrtu katoliški akademiji v Peterburgu, za Vilno je imenovan dosedanjí upravitelj te škofije Iwieronvicz, ki je bil poprej vodja bogoslovnega semenišča v Vilni. Kot pomožni škof za Vilno je določen nadzornik cerkvene akademije v Peterburgu Klapotovski in kot pomožni škof za Mohilov je imenovan slavnostni bogoslovni pisatelj Niedinski-Kovski.

(Nesreča.) V ponedeljek je 18letna Ivana Rode iz Slapa, noseč malto pri popravi cerkve pri Devici Mariji v Polji, padla s šest metrov visocega odra ter se tako poškodovala, da je v jedni uri umrla.

(Živinski promet.) Postaja Sevnica je določena za skladišče za govejo živino in prašiče. Ogled živine se prične 1. julija.

(Izvoz goveje živine na Hrvaško) je vsled odluka deželne vlade — ker je Kranjska prosta vsake živinske nalezljive bolezni, — zopet dovoljen. Prepovedano je pa še vedno prašiče izvažati na Hrvaško.

(Zakup lova.) Dne 26. junija bo v Škofjiloki v mestni hiši javna dražba za zakup lova občine Oselice za pet let.

(Razpisana je učiteljska služba) na jednorazrednici v Podragi pri Vipavi. Prošnje je uložiti do konca junija t. l. pri okrajnem šolskem svetu v Postojini. — V področju finančne direkcije v Ljubljani je razpisana služba kom sarja finančne straže z X. plačilnim razredom.

(Priročen slovarček za ponk ženskih ročnih del na ljudskih šolah s slovenskim učnim jezikom) sta v nemškem jeziku izdala v Mariboru profesorja H. Schreiner in dr. J. Bezjak. V uvodu pravita pisatelja, da sta ta slovarček spisala na mnogo pri-govarjanje od strani učiteljic za ženska ročna dela. Pri tem delu ju je podpirala učiteljica ročnih del na učiteljskem v Mariboru gđe. Antonija Strohuber. Slovarček so pregledali direktorja Hubad in Ivan Šubic v Ljubljani ter učiteljica gđe. pl. Renzenberg, katera spisuje tudi slovensko učno knjigo za ženska ročna dela. — Cena priročenemu in temeljito sestavljenemu slovarčku na knjigi ni naznanjena. — Knjižica se dobi v založništvu gg. pisateljev v Mariboru.

(Nagoda finančialna izmedju Hrvatske i Ugarske.) S tem naslovom je izšla v „Dionički Tiskari“

v Zagrebu knjižica kot ponatis člankov iz „Obzora“, v kateri dr. F. V. pojasnjuje odnošaje kraljevine Hrvatske napram kraljevini Ugarskoj, omenja tudi nagodbo avstrijsko-ogersko ter kaže, kako bi se morale vrediti razmere mej Hrvatsko in Ogersko, da bi se osnovale pravično za Hrvate. Cena 121 stranij broječi knjižici znaša 50 kr.

(Velikanska povedenja) Iz Pančove se poroča, da je Donava predrla jez pri Ivanovi in poplavlila 30.000 oralov polja. Okolica med Semlinom in Pančovo je vsa pod vodo. Voda še vedno narašča, tako da so v nevarnosti tudi kraja Homilič in Hubin in ž njima vred 70.000 oralov polja.

(„Izborna vzgoja.“) V Prinkipu se je ustrelila 21letna „krasna“ hčerka Izeta-paše, ki živi v Aleppu v pregnanstvu. To je baje prvi slučaj, da se je mohamedanka ustrelila, sicer so se vse utopile. „Slov. Narod“ dostavlja tej notici: „Samomorilka je bila iz b o r n o vzgojena v Parizu, kjer je njena mati, rojena Egipcanka, umrla. Vzrok samomoru je bila ljubezen.“ — Ne vemo prav, v čem naj se kaže ta „izborna“ vzgoja, ali v tem, da se je umorila za voljo nesrečne ljubezni, ali v tem, da se je po moderno ustrelila in ne utopila, ali pa v obojem. — „Slov. Narod“ ima pač svoje pojme tudi o vzgoji!

(Panamina!) V indijanskih pokrajinah Severne Amerike je nastala velika lakota. V New Yorku se je osnoval odbor, da bi pomogli ubogim Indijanom. Sedaj se je pa raznesla vest, da je odbor vse žito razprodal — za-se. Odbor se izgovarja, da Indijani niso marali za žito, češ da je ostrupljeno, a ne verjame mu nihče, ker nima nobenega dokaza.

(Dvobej.) Ona: Grozno! Karol, ali se res misliš dvobojevati? — On: Res, toda le bodi brez vseh skrbi, ker meni se ne bo nič hudega zgodilo. — Ona: Kako moreš to že naprej vedeti? — On: Zato ker je moj nasprotnik direktor zavarovalnice za življenje, pri kateri sem zavarovan za 20.000 gl.

(Že osmič se je zastrupila) tekom 17 mesecev delavka Franja H. Vedno pije strup, a vsikdar jo rešijo. Morda bi bilo dobro za tako zastrupljeno kako posebno izvanredno zdravilo.

(„Dotica.“) Dne 10. t. m. se je v Arlingtonu poročila miss Izabela Perkins z lordom Andersov. Nevesta je prinesla ženinu dotico — 100 milijonov dolarjev.

Društva.

(St. Jakobsko-trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) naznanja, da mora svojo veselico radi vojaške godbe preložiti na 11. dan julija t. l. Narodna društva naj se blagovolijo na ta dan prijazno ozirati. — Odbor šentjakobske trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda.

(Gasilno društvo) se je dne 30. maja osnovalo v Predvoru. Isti dan je župnik č. gosp. J. Debeljak blagoslovil brizgalnico ter v lepem in navdušenem govoru pojasnil plemenite namene, ki jih imajo izvrševati gasilna društva. Zvečer so napravili gasilci bakljado društvanemu načelniku g. grajščaku Janko Urbančiču. Pevci so zapeli prav točno več lepih pesmij. Za ta dokaz vsestranskega zaupanja se je blagi g. grajščak zahvalil. Pri banketu so se vršile razne napitnice, ki so bile z navdušenjem vspricete.

Telegrami.

Dunaj, 16. junija. Krakovski „Czas“ zanika vest raznih listov, da vlada namerava zopet pričeti poravnave mej Čehi in Nemci na Češkem. O tem, pravi omenjeni list, sedaj niti govora ne more biti. Dokler bodo liberalni Nemci slepo hodili za nemško-nacionalnimi šovinisti, ni misliti na spravo.

Levov, 16. junija. Državni poslanci, tako zvani Stojalovščiki so osnovali politično društvo z imenom: Krščansko-socialna zveza za Galicijo in Šlezijo, po katerem bodo širili svoje socialno-politične nazore mej poljski narod.

Pariz, 16. junija. Pri mirovnih obravnavah je sedaj na vrsti točka glede uprave na Kreti. Glede osebe guvernerja so oblasti jedine, glede sredstev, kako uvesti upravo na Kreti, so dosedaj mnenja še različna.

Pariz, 16. junija. Policiji se do sedaj še ni posrečilo, zasačiti zlodejca, kateri je hotel izvršiti napad na predsednika republike. Listi pišejo, da to ni bil kak anarhist, marveč dolže nekega polskega fanatika (?), da

je to storil in hoče vse brezposelne Poljake izgnati iz Pariza.

Carigrad, 16. junija. Turškemu guvernerju mesta Volo je sultan ukazal, da prekliče naredbo v kateri je objavil, da bo v prilog turški blagajni konfiskovano vse imetje begunov, ako se ne vrnejo najkasneje v štiri najst dni. Turška vlada se nasproti zastopnikom evropskih velesil izgovarja, da je guverner izdal dotični ukaz na svojo roko brez vednosti turške vlade. Kar se pa zelo nevedno rojetno sliši.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Neimenovan z Gorenjskega 10 gl. — G. Fr. Boncelj iz Dražgoš 2 gl. — Za pogorelce pri Sodražici: G. Fr. Boncelj iz Dražgoš 1 gld. — Bog plačaj!

Melusine-ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 45 (22) 1
lekarna M. Leustek v Ljubljani,
Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Umarili so:

14. junija. Ivana Roth, delavka, 53 let, Rožne ulice št. 3, ostarelost po kapi. — Marija Polik, delavka, 22 let, Reber 6, jetika.

15. junija. Jera Colnar, delavčeva vdova, 88 let, Radeškega cesta 11, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
15	9. zvečer	736.2	21.0	brezv.	skoro obl.	
16	7. zjutraj	736.7	21.1	sl. jvzh.	jasno	0.0
	2. popol.	734.6	26.6			

Srednja večerajšnja temperatura 20.7°, za 2.9° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 16. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	8.40	Špeh povojen, kgr.	68
Rež, "	6.20	Surovo maslo, "	80
Jecmen, "	5.20	Jajce, jedno	2
Oves, "	6.50	Mleko, liter	10
Ajda, "	7.20	Goveje meso, kgr.	64
Proso, "	7.20	Telečje "	62
Koruza, "	5	Svinjsko "	70
Krompir, "	3	Koštrunovo "	45
Leča, hktl.	12	Piščanec "	45
Grah, "	10	Golob "	18
Fizol, "	8	Seno, 100 kgr.	2.14
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	1.78
Mast, "	74	Drva trda, 4 kub. m.	6.30
Špeh svež, "	70	" mehka, 4 "	4

Zahvala.

415 1--1

Za mnogo tolažilno sožalje o priliki smrti dragega brata gospoda

Matije Muhar

izrekam podpisana najtoplejšo zahvalo. Posebno pa se še zahvaljujem p. n. gg. duhovnikom, ki so se v tolikem številu vdeležili pogreba in gr. bogoslovcev, ki so drage volje oskrbeli prelepo petje.

Pokojnika pa še enkrat priporočam v molitev.

Ljubljana, dne 16. junija 1897.

Nežika Muhar.

Zahvala.

414 1--1

Meseca marca naročili smo pri gosp. Albertu Samassi, c. kr. dvornem zvonarju v Ljubljani, tri nove zvonove, koje nam je v začetku junija postavil.

Sicer že delo samo hvali mojstra, ali miho doneč, zvonki, kakor srebro čist glas, kojega je znal le gosp. Samassa našim zvonovom ubrati, nas je tako iznenadil, da si štejemo v sveto dolžnost tem potom izreči mu našo popolno zahvalo in ga vsakomur priporočati.

V Gabrovici, dné 8. junija 1897.

Za vse občinarje:

J. Žerjav
župan

J. Schlunder
vikar

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti perenosperji, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamozemnice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
182 4 Zastopniki se iščejo. 265 20-6

C. in kr. privilegovani

zavod za izdelovanje orgelj

tvrdke

Franc Čapek

v Kremsu ob Donavi

odlikovana mnogokrat s prvimi darili, član pariške akademije umetnosti

se priporoča v izvršitev vseh v to stroko spadajočih del, kakor: izdelovanje in postavljanje novih orgelj po najnovejšem,

preizkušenem stožčnopredalčnem (Kegellade) sistemu i. t. d. prenavljanje in popraviljanje orgelj, harmonijev, ameriškega ali poljubnega izvora in velikosti. 121 26—10

Od ustanovitve tega zavoda doslej izvršilo se je v njem 150 novih orgelj. mej temi so se postavile orglje v kremški mestni župni cerkvi (z 48 registri), v prostejeviški (s 30 registri), v St. Lenartu na Koroškem (z 28 registri), v Cortini di Ampezzo (z 32 registri), v Obertham na Češkem (z 18 registri), v Czepanu na Sedmograškem (z 12 registri) itd. itd.

Dovoljujejo se jako ugodni plačilni pogoji.

Uradne

in trgovske

KOVERTE

s firmo priporoču

KAT. TISKARNA

v Ljubljani.

Natečaj.

413 3--1

Za zgradbo nove dvorazredne ljudske šole v Vodicaх razpiše se

ofertna obravnava

na dan 1. julija 1897

ob 10. uri dopoldne. — Podjetniki, kateri se zanimajo za imenovano stavbo, blagovolijo naj doposlato svoje ponudbe do zgoraj navadenega dné krajnemu šolskemu svetu v Vodicaх.

Stroški stavbe proračunjeni so skupno na 11 300 gld. Vsi to stavbo zavedajoči tehnični pr pomočki so pri krajnem šolskem svetu v Vodicaх na ogled.

Vodice, dné 15. junija 1897.

Simon Žužek, načelnik.

Pomladni Glasi

posvečeni slovenski mladini.

S 4 slikami.

Uredil in založil

E. Lampè.

V Ljubljani 1897.

Krasna mladinska knjižica I

7. zvezek.

Cena broširanim 30 kr., v pol platno vezanim 40 kr., v celo platno vezanim 65 kr., krasno vezanim 90 kr., po pčti 5 kr. več. Dobé se v ljubljanskem semenišču, v Katoliški Eukvarni v Ljubljani, pri Jan. Kraju v Novem Mestu in pri D. Hribarju v Celji. — Tudi se dobé prejšnji letniki razven prvega. — Izvirne platnice izdeluje F. Breskvar, knjigovez v Ljubljani.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ
v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam, ki jih napravi ogerj, strela in razpok, dalje proti škodam na odpadkih najemnina v sled požara in razpoka, potem zavarovanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po smrti zavarovane, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, I, Weihburggasse.

40 12—12

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Liniment. Capsici compos.

144 10 iz lekarnarjeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 46 25-25

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Stanarinske knjižice

za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Kovert s firmo

in

vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna
v Ljubljani.

29 1

Naznanilo.

Povodom smrti našega sodruga
in predstojnika trdke gosp. Ignacija
Schweiger si jemljemo čast naznaniti
vsem svojim častitim kupovalcem in
znancem, da sodruga rajnega gospoda
nadaljujeva trgovino po istih znanjih in
potrjenih načelih in z neprikrajsanim
fondom ter z istimi veščimi sotrudniki.

Proseč, da nam p. n. čast. kupci
tudi še nadalje blagovolijo skazovati za-
upanje, beleživa z vsem spoštovanjem

Ernest Krickl in Schweiger

c. in k. dvorna zalagatelj
trgovca s svilenino in cerkvenim blagom
Dunaj, I., Kohlmarkt 2.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno
naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec
(Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim
uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, isto-
tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100-23

Županstvo Št. Peter na Krasu išče občinskega tajnika

Služba se lahko nastopi takoj najkasneje pa s
1. julijem t. l. Zaželjena je jamčevina 100 gld.
Letna plača znaša 360 gld., pa se lahko zdatno
zboljša, ako se dotični gospod razume ali v hranil-
ničnem poslovanju, ali v sadjereji, ali v pevorodstvu.
Lastnoročno pisane prošnje vsprejema do 25. t. m.
Županstvo.

405 3-3

Služba cerkovnika in organista

je oddati v Kovorji pri Tržiču. —
Oglasiti se je pri podpisnem.

402 4-4

Lorenc Krištofič,
župnik

Št. 20.694

Razglas.

409 3-2

Podpisani magistrat naznanja, da velja od 1. julija 1897 naprej v Ljub-
ljani sledeča prevoznika tarifa:

Maksimalna vozna tarifa za prevoznike v Ljubljani.

§ 1.

I. Za vožnjo po mestu in predmestjih plača se:

za prvo četrt ure: z jednim konjem 30 kr.
z dvema konjema 40 "
za vsako daljno četrt ure: z jednim konjem 25 "
z dvema konjema 30 "

II. Za vožnjo s kolodvorov od vlakov v mesto in pred-
mestje brez ozira na dobo vožnje se plača:

a) po dnevi: z jednim konjem 40 kr.
z dvema konjema 60 "
b) po noči: z jednim konjem 50 "
z dvema konjema 80 "

Za prtljago, katere voženec noče ali ne more imeti v vozu, katere se
torej vozi na kozlu, plačati je 15 kr.

§ 2.

Ta vozna odredbina velja jednako za vse dni, tudi za nedelje in praz-
nike, za vsako vreme in ne gledé na to, se li vozi več ali manj oseb.

§ 3.

Vsaka začeta četrt ure se šteje za celo, če še tudi ni pretekla.

Pri naročenih voznjah velja vožnja za pričeto s tistim časom, za kateri
je voznik naročen in tudi pride na odmenjeni kraj.

Ako pride pozneje, kakor je naročen, računati je vožnjo od časa prihoda.

§ 4.

Ce je pri kaki vožnji plačati mitnino, plačati jo mera voznik, toda na
račun voženčev.

§ 5.

K dnevu se štejejo v mesecih maju, juniju, juliju, avgustu in septembru
ure od 6. zjutraj do 9. zvečer, v drugih mesecih pa od 7. zjutraj do 6. zvečer.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 19. maja 1897.

Najboljša, najtrpežnejša in najelegantnejša
kolesa za vozarenje

(bicikli) so

Dürkopp-ovi „Diana“,

katere ima v zalogi za Kranjsko

IVAN JAX v Ljubljani, Dunajska cesta 13.

Katalogi zastoj in franko. 238 20-12

Pouk v vozarenju v lastni vozarni je za kupovalce brezplačen.

Najboljši

fabrikat!

I. kranjski

laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-62

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, fir-
nežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 16. junija.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 20 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 . 25
Avstrijska zlata renta 4%	123 . 25
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 . 90
Ogerska zlata renta 4%	123 . 20
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 . 90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	958 . —
Kreditne delnice, 160 gld.	370 . 60
London vista	119 . 50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 . 65
30 mark	11 . 73
20 frankov (napoleon)	9 . 51 1/2
Italijanski bankovci	45 . 40
C. kr. cekini	5 . 65

Dne 15. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	155 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 . —
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	159 . —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 . 35
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 . 25
Dunavske pravne srečke 5%	127 . 60
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 . 50
Posojilo goriškega mesta	112 . 50
4% kranjsko deželno posojilo	98 . 75
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 . 80
Priporitne obveznice državne železnice	225 . —
južne železnice 3%	180 . 20
južne železnice 5%	126 . 30
dolenjskih železnice 4%	99 . 50

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	150 . —
Avstrijskega rudočega križa srečke, 10 gld.	20 . 20
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 . 25
Salmove srečke, 40 gld.	72 . 50
St. Genois srečke, 40 gld.	75 . —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 . —
Ljubljanske srečke	23 . 25
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	160 . 25
Akcije Ferdinandove sev. železn. 1000 gl. st. v.	3555 . —
Akcije tržaškega Lloyd, 500 gld.	382 . —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	88 . —
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— . —
Montanska družba avstr. plan.	100 . 15
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	163 . —
Papirnih rubljev 100	127 . —

Nakup in prodaja

vsakevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri šrobanjih, pri izšrobanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni svetli za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.